

Országos Atomenergia Hivatal

A BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM OKTATÓREAKTOR ÜZEMELTETÉSI ENGEDÉLYEZÉSI ELJÁRÁSA

AZ ELJÁRÁS LAKOSSÁGI ÖSSZEFOGLALÓJA

KÉSZÍTETTE:

ORSZÁGOS ATOMENERGIA HIVATAL

2017.

Kiadja az Országos Atomenergia Hivatal

1036 Budapest, Fényes Adolf u. 4.

Postacím: 1539 Budapest 114, Pf. 676

Telefon 436-4801

e-mail: haea@haea.gov.hu

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS.....	4
A KÖZMEGHALLGATÁS SZERVEZÉSE, LEBONYOLÍTÁSA	5
A közmeghallgatás menete	6
ELŐZMÉNYEK	7
AZ ENGEDÉLYEZÉSI ELJÁRÁS ISMERTETÉSE	8
Kérelem	8
Jogszabályi előírások	9
Hatósági felülvizsgálat és értékelés	10
AZ ELJÁRÁS TOVÁBBI MENETE.....	11

BEVEZETÉS

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény¹ szerint atomenergia alkalmazása kizárólag a jogszabályokban meghatározott engedélyek birtokában és rendszeres hatósági ellenőrzés mellett történhet. Nukleáris létesítmény létesítésének és működésének engedélyezése az Országos Atomenergia Hivatal (továbbiakban: OAH) feladata. Az OAH engedélyezési eljárásaiban szakhatóságként külön jogszabályban felsorolt más hatóságok is részt vesznek. Az OAH a nukleáris biztonsági és védettségi követelmények teljesüléséért felelős.

Az OAH a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Nukleáris Technika Intézet (továbbiakban BME NTI) kérelme alapján elindította a BME Oktatóreaktor (továbbiakban BME OR) üzemeltetési engedélyezésére irányuló államigazgatási eljárást. Ezen eljárás részeként az OAH közmeghallgatást tart.

A sok ügyfelet érintő és társadalmi szervezetek bekapcsolódásával megvalósuló közigazgatási eljárások lefolytatását elősegíti a közmeghallgatás, amely alkalmas arra, hogy az érdekeltek megismerhessék az eljárás tárgyát és menetét, valamint kifejthessék álláspontjukat, feltehessék kérdéseiket. Az OAH a közmeghallgatáson elhangzott szempontokat és véleményeket is megvizsgálja az eljárás során, így a közmeghallgatás a társadalmi párbeszéd hatékony fórumává válhat.

Ez az összefoglaló a közmeghallgatás lebonyolítását, a közmeghallgatás tárgyát képező engedélyezési eljárás előzményeit és folyamatát ismerteti a témában kevésbé járatos, az eljárási részleteket nem ismerő érdeklődők, ügyfelek számára, akik a közmeghallgatás lehetőségével élve szeretnék megismerni az üzemeltetési engedélyezés jogi hátterét, engedélyezési eljárását, és ezekről kifejtetni álláspontjukat.

¹ A szövegben itt és később említett jogszabályok elérhetők a Magyar Közlöny számaiban, illetve a <http://njt.hu> címen online.

A KÖZMEGHALLGATÁS SZERVEZÉSE, LEBONYOLÍTÁSA

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 11/A. § (4) bekezdése értelmében nukleáris létesítmények létesítésének engedélyezésére irányuló eljárásban közmeghallgatást kell tartani. A közmeghallgatás helyéről és idejéről legalább öt nappal korábban hirdetményi úton, továbbá közhírré tétel (helyi lap, OAH honlap) útján értesíteni kell az érintetteket. A közmeghallgatásról a törvényes előírásoknak megfelelő jegyzőkönyv megírását segítő kép- és hangfelvétel is készül.

A közmeghallgatás lebonyolítási módjára a törvény nem tartalmaz előírásokat, a pártatlan lebonyolítás érdekében az OAH független, a levezetésben gyakorlattal rendelkező személyt (továbbiakban: moderátor) bíz meg, aki az esemény elején ismerteti a közmeghallgatás, a hozzászólások rendjét, hogy minden érintett kifejtthesse álláspontját, feltehesse kérdéseit.

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 11/A. § (1) bekezdése meghatározza az ügyfelek körét is a nukleáris létesítmények engedélyezési eljárásaiban. A BME OR üzemeltetési engedély megadására indított államigazgatási eljárásban ügyfélnek minősülnek:

- a BME OR üzemeltetésével megbízott BME Nukleáris Technikai Intézet (továbbiakban: BME NTI);
- az engedélykérelem benyújtásakor érvényes biztonsági övezetben levő valamennyi ingatlan tulajdonosa, és az, akinek az ingatlanra vonatkozó jogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték (Atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 11/A §);
- a környezetvédelmi törvény (1995. évi LIII. törvény) 98. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelő társadalmi szervezetek.

A közmeghallgatásra **2017. április 18-án 16:00-kor Budapesten, az Országos Atomenergia Hivatal nagytermében** (1036 Budapest, Fényes Adolf utca 4., bejárat a Pacsirtamező utca 17. felől) kerül sor.

A közmeghallgatás menete

- A közmeghallgatás megnyitása 16 órakor.
- A közmeghallgatás vezetője ismerteti a napirendet és a közmeghallgatáson minden jelenlévőre vonatkozó szabályokat.
- A BME NTI képviselője bemutatja az üzemeltetési engedély kérelem indokait és biztonsági megalapozását.
- Az OAH képviselője röviden ismerteti az előzményeket és az engedélyezési eljárás menetét.
- Ezt követően a megjelentek kérdéseket tehetnek fel az OAH, a megjelenő szakhatóságok és a BME NTI képviselőinek, röviden kifejthetik véleményüket, álláspontjukat az engedélyezési eljárásról és annak általuk várt eredményéről.
- A felmerülő kérdésekre az előzőekben említett szervezetek képviselői a lehetőségeket figyelembe véve a helyszínen válaszolnak, és reagálnak az eljárás tárgyához tartozó véleményekre is. Amennyiben a kért információ bármilyen ok miatt nem elérhető a helyszínen, a kérdést föltevő személy, szervezet a megadott elérhetőségén írásban kap választ az eljárás lezártaig.
- A közmeghallgatás legkésőbb 20 órakor befejeződik.

ELŐZMÉNYEK

A medence típusú egyetemi reaktor 1971 óta üzemel. Az EK-10 típusú üzemanyag-kazettákból összeállított aktív zóna maximális hőteljesítménye 100 kW, a maximális termikus neutronfluxus $2,7 \times 10^{12}$ n/cm²s.

A létesítmény elsősorban fizikus- és mérnökhallgatók nukleáris témájú képzését szolgálja, emellett kutatási feladatokra is használható.

20 függőleges besugárzó csatorna, 5 vízszintes besugárzó csatorna, két csőposta és egy nagyméretű besugárzó alagút szolgál oktatási és kísérleti célú neutron- és gamma besugárzásra a zóna körül.

A létesítményhez jól felszerelt fizikai és radiokémiai laboratóriumok, valamint egy manipulációs kamra is tartozik.

A BME OR jelenlegi üzemeltetési engedélye 2017. június 30-án hatályát veszti.

AZ ENGEDÉLYEZÉSI ELJÁRÁS ISMERTETÉSE

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 17. § (2) 10. pontja értelmében az atomenergia-felügyeleti szerv hatáskörébe tartozik „**az Időszakos Biztonsági Felülvizsgálat végrehajtása, a további üzemeltetés feltételeinek meghatározása, és a szükséges intézkedések végrehajtásának elrendelése a felülvizsgálat eredménye alapján, illetve az Időszakos Biztonsági Jelentés által, valamint az Időszakos Biztonsági Felülvizsgálat keretében azonosított eltérés jóváhagyása**”.

Az Időszakos Biztonsági Felülvizsgálat (továbbiakban IBF) során az engedélyes széleskörű és átfogó ellenőrzésnek veti alá a létesítményt, mely ellenőrzés kiterjed a nukleáris biztonság, a nukleáris védettség, a környezetvédelem, a természetvédelem, a vízvédalom, a tűzvédalom, a sugárvédalom, a földtan és katasztrófavédalom területére. A felülvizsgálat eredményeit az Időszakos Biztonsági Jelentésben (továbbiakban: IBJ) összefoglalja, majd az OAH részére értékelésre megküldi, mely értékelés kiterjed a nemzetközileg elfogadott jó gyakorlathoz való viszonyra is. A vizsgálatot az OAH határozattal zárja le, amelyben szükség esetén a további üzemeltetést korlátozhatja, illetve a biztonság növelésére javító intézkedéseket írhat elő. Az IBJ felülvizsgálat eredménye így az üzemeltetési engedélyezési eljárás egyik alapja.

INTÉZETI IGAZGATÓ

Iktatószám: 500.477-I/2016

Hullán Szabolcs úr részére
főigazgató-helyettes
Országos Atomenergia Hivatal
Budapest
Fényes Adolf u. 4.
1036

ORSZÁGOS ENGEDÉLYKÉRELMÉNY	
Kérelmező: AA671/2016	
2016 OKT 28	
Hatóidőszak:	
Irányítói időtartam:	
Ügyintéző:	

Tárgy: A BME Oktatóreaktor üzemeltetési engedélykérelme

Tisztelt Főigazgató-helyettes Úr!

A BME Oktatóreaktor üzemeltetési engedélye 2017. június 30-án hatályát veszti. Kérem, hogy ezen időpontot követő 10 éves időtartamra az üzemeltetési engedélyt megadni szíveskedjen. Kérvényem alátámasztásául az alábbiakban megadom az NBSZ üzemeltetési engedélykérelme vonatkozó pontjainak teljesítését.

NBSZ 1.2.5.0600

- ad a) Nem releváns.
- ad b) Mivel az Oktatóreaktorom a jelenlegi nem az első engedélykérelme, ezért – értelmezésünk szerint – ez a pont irreleváns.
- ad c) Az oktatóreaktorban évente igen csekély mennyiségű radioaktív hulladék keletkezik, melynek elhelyezése a püspökszilágyi (RHFT) területén megoldható. A fűtélemmel kapcsolatos elemzésünk eredménye az IBJ 2. kötetében található.
- ad d) A kérelmezett időtartam alatt a nukleáris biztonság fenntartásához szükséges erőforrások biztosításáról a 2016. október 17-i dátummal a Hatósághoz bektűdött IBJ 9. kötetében számolunk be.
- ad e) Nem releváns.

NBSZ 1.2.5.0700

- ad a) Az aktualizált Végleges Biztonsági Jelentést (VBJ) 2016. május 30-i dátummal küldtük be a Hatóság számára.
- ad b) Az Üzemeltetési Feltételek és Korlátok dokumentum az oktatóreaktor esetében a Műszaki Üzemeltetési Szabályzat, amelynek érvényes, a Hatóság által jóváhagyott verzióját jelen levellemhez mellékelem.
- ad c) A nukleáris biztonság szempontjából fontos rendszerek és rendszerelemek állapotfenntartását az NTI-SZ-09 számú Öregedéskézelési Szabályzat kezeli. Az Öregedéskézelési program tapasztalatait és értékelését az IBJ 4. köteté tartalmazza.
- ad d) Az üzemzavarok elhárítására vonatkozó kezelési utasítást az NTI-U-2/2015 „Az Oktatóreaktor egységes üzemzavar-elhárítási utasítása” tartalmazza.
- ad e) lásd f) pont.

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Tervezési és Technológiai Intézet
Nukleáris Technika Intézet

1111 Budapest, Műegyetem rakpart 9. R. ép. III. em. 317.
Telefon: (+36-1) 463-2522 Fax: (+36-1) 463-2524
<http://www.reak.bme.hu> e-mail: cafruo@reak.bme.hu

Kérelem

A BME NTI 2016. október 28-án benyújtotta a „**BME Oktatóreaktor üzemeltetési engedély kérelme**” engedélykérelmét, melyben a jelenleg 2017. június 30-ig hatályos üzemeltetési engedélyük következő 10 évre történő meghosszabbítását kérelmezte.

Az engedélykérelem megalapozásához az előzőekben olvasottak alapján az Oktatóreaktorra vonatkozóan a BME NTI benyújtotta a BME OR VBJ aktuális változatát, továbbá az üzemeltetési engedélykérelem elbírálásához szükséges további megalapozó dokumentumokat. Az

OAH a benyújtott anyagokat jelenleg is vizsgálja és értékeli.

Jogszabályi előírások

Az eljárást az OAH az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 17. § (2) bekezdése 1. b) pontjában meghatározott hatáskörében folytatja le. Ennek során az 1996. évi CXVI. törvény és a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló 118/2011. (VII. 11.) Korm. rendelet előírásait és követelményeit érvényesíti. Az OAH az eljárás során az Oktatóreaktorra vonatkozó részletes tervezési és üzemeltetési biztonsági követelmények maradéktalan teljesülését vizsgálja meg, beleértve hogy:

- a létesítmény műszaki állapota és a nukleáris biztonsággal összefüggő jellemzői – figyelembe véve az öregedési folyamatokat, a környezeti feltételeket, az üzemeltetési tapasztalatokat – megfelelnek az engedélyezési alapnak és a nemzetközi jó gyakorlatnak;
- az Oktatóreaktor üzemeltetése a következő 10 éves időszakra engedélyezhető, a továbbüzemelés kockázatának mértéke elfogadható;
- a létesítmény működése, biztonsága és az üzemeltetésből eredő kockázat – figyelembe véve a technika és a tudomány legújabb eredményein alapuló engedélyezési alapot és a nemzetközi jó gyakorlatot – elfogadható mértékű.

Az OAH a tárgyi eljárásba – a vonatkozó 112/2011. (VII. 4.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően – szakhatóságként bevonta a nukleáris létesítmények esetében országos hatáskörrel környezetvédelmi és természetvédelmi hatáskörben eljáró Baranya Megyei Kormányhivatal, Pécsi Járási Hivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályát, és a Belügyminisztérium, Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságot. A hatósági eljárás ügyintézési ideje – az engedélyezési eljárás 2016. októberi megindításakor hatályos jogszabályi előírások szerint – 6 hónap (180 nap), amit az OAH főigazgatója egy alkalommal, legfeljebb 90 nappal meghosszabbíthat. Az ügyintézési határidőbe – egyebek mellett – nem számít bele a szakhatóságok eljárásának időtartama, a hiánypótlásra vagy a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére történő felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő.

Hatósági felülvizsgálat és értékelés

Az eljárásban az OAH azt vizsgálja, hogy teljesülnek-e az engedélykiadás feltételeként a jogszabályokban előírt nukleáris biztonsági követelmények, továbbá biztosított-e a biztonságos üzemeltetés.

A felülvizsgálat és értékelés az alábbiakra terjedt ki:

- teljesülnek-e a nukleáris létesítményekre, illetve kutatóreaktorokra vonatkozó érvényes követelmények;
- megfelelőek-e az üzemeltetés meghatározó dokumentumaiban (pl. az üzemeltetés feltételeit és korlátait, üzemzavar-elhárítási tevékenységet szabályozó dokumentumok) hivatkozott értékelések megalapozása;
- biztosított-e a keletkező radioaktív hulladékok kezelése és elhelyezése;
- rendelkezik-e a BME NTI a biztonságos üzemeltetéshez szükséges erőforrásokkal;
- igazolják-e a benyújtott dokumentumok a nukleáris biztonsági és sugárvédelmi követelmények teljesülését.

AZ ELJÁRÁS TOVÁBBI MENETE

Az OAH az eljárás során a hatósághoz benyújtott elemzéseket, információkat, a közmeghallgatáson felmerült szempontokat, javaslatokat, valamint az eljárásba bevont szakhatóságok állásfoglalásait értékelve hozza meg határozatát az üzemeltetési engedély megadásáról. Ezen túl mérlegeli azokat a szempontokat, igényeket, felvetéseket is, amelyeket az ügyfelek egyéb helyen és formában terjesztenek elő az eljárás során.

A közmeghallgatás jegyzőkönyvét és az engedélyezési eljárásában hozott határozatát az OAH hirdetmény útján fogja közzétenni. Budapest XI. kerület Polgármesteri Hivatal hirdetőtábláján, az OAH székház (1036 Budapest, Fényes Adolf u. 4., bejárat a Pacsirtamező utca 17. felől) portáján és az OAH honlapján (www.oah.hu). A határozat a közzétételét követő tizenötödik napon válik jogerőssé. A hatályos jogszabályi előírások szerint a határozat ellen fellebbezést benyújtani nem lehet, de annak bírósági felülvizsgálatát az ügyfelek - a jogerőssé válástól számított harminc napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett, de az OAH-hoz benyújtott - kereseti kérelem útján kezdeményezhetik.